

## **StV:n kuulemien asiantuntijoiden esittämät muutokset HE 15/2017:ään sisältyviin järjestämislakiin ja voimaannpanolakiin**

Tässä muistiossa on eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan 26.5.2017 mennessä kuulemien asiantuntijoiden ja erikseen saatujen kirjallisten lausuntojen mukaiset konkreettiset muutosehdotukset HE 15/2017:ssä olevien järjestämislain ja voimaannpanolain yksittäisiin säännöksiin. Lisäksi tässä on todettu maakuntalakiin esitettyjä muutoksia siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta. Muistioon on otettu vain sellaiset ehdotukset, jotka selkeästi kohdistuvat yksittäiseen pykälään ja joiden sisältö on selkeä.

Muistiossa ei oteta kantaa siihen, pitäisikö joidenkin ehdotusten perusteella muuttaa HE:n mukaisia lakeja. Pykäläkohtaiset muutosehdotukset sote-järjestämislain 8 §:n 2 momenttiin, 17 §:n 2 momenttiin, 22 §:n 1 momenttiin, 35 §:n 2 momenttiin ja 39 §:ään on todettu STM:n 13.6.2017 päivätyssä vastineessa.

### **Järjestämislaki**

#### **1 § Lain tarkoitus**

Allianssi: Järjestämislain 1 §:ään on lisättävä, että lain tarkoituksena on myös riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaaminen.

#### **3 § Määritelmät**

Vanhustyön keskusliitto: määritelmiin pitäisi lisätä uusi 6 kohta, jossa olisi määritelty 2 §:ssä tarkoitettu kehittäminen.

EOAK: pitäisi harkita laajan valinnanvapauden määrittelemistä

#### **4 § Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus**

Invalidiliitto: Palvelujen toteutuksen on oltava esteetöntä (2 mom.)

Sairaanhoitajaliitto/Tehy: hoitotyön asema on huomioitava osana sote-kokonaisuutta, sen suunnittelua, sisältöä, laatua ja laajuutta.

Vammaisfoorumi: 2 momentin säännöksen on oltava velvoittava

Vanhustyön keskusliitto: säännöstä pitäisi muuttaa niin, että hoivaa ei saa keskittää kauas omaisista

#### **6 § Palvelujen kieli**

Vammaisfoorumi: 2 momentin tulkkausta koskeva säännös on muutettava velvoittavaksi.

Vanhustyön keskusliitto: ruotsinkielisille henkilöille tulee turvata mahdollisuus saada palvelut omalla kielellä

Kuurojen liitto: 6 §:ää on korjattava seuraavasti:

1 mom: lisätään loppuun: Lisäksi viittomakieltä käyttävällä on oikeus käyttää viittomakieltä ja saada tietoa viittomakielellä.

2 mom muotoiltava uudelleen seuraavasti:

Jos sosiaali- tai terveydenhuollon henkilöstö ei hallitse muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja puhuttuja kieliä, on viittomakieltä käyttävälle asiakkaalle tai potilaalle järjestettävä viipymättä viittomakielen tulkkaus. Tulkkaus on järjestettävä myös silloin, kun se on tarpeen asiakkaan tai potilaan aisti- tai puhevian takia.

Saamelaiskäräjät: Lisätään pykälään säännös:

Saamelaisten kotiseutualueella sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä myös saamen kielellä.

7 § *Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa*

Vanhustyön keskusliitto: pykälään tulee lisätä, että kunnan tulee edistää tarvittaessa yleishyödyllisten yhdistysten toimintaedellytyksiä terveyden- ja hyvinvoinnin toteuttamiseksi

8 §; *maakunnan hyte-toiminta*

Ensi- ja turvakotien liitto, Soste, Suomen Klubitalot: Säännökseen pitäisi lisätä yhteistyövelvoite järjestöjen kanssa vastaavasti kuin 7 §:ssä on säädetty kunnille

9 § *Järjestämisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollosta*

Vanhustyön keskusliitto: yhteen sovitettaviin palveluihin ehdotetaan kirjattavaksi ikääntyneiden ihmisten osalta järjestöjen organisoimat ohjaus-, tuki- ja vertaistoiminnot

Lisäksi tuottajien väliseen yhteistyöhön voitaisiin lisätä kolmannen sektorin toimijat seuraavasti:

”maakunta huolehtii lisäksi siitä, että palvelujen tuottajat toimivat sekä keskinäisessä yhteistyössä että yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa hyvinvointia ja osallisuutta edistävässä ja ongelmien syntyä ehkäisevässä toiminnassa”

Helsinki, ylihoitaja Kupiainen: Pykälään pitäisi lisätä johtamisesta virke:

”Maakunnalla tulee olla monialaista strategista johtamisosaamista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja integroimisessa.”

Sairaanhoitajaliitto/Tehy: Velvoite monialaisesta johtamisesta sekä palvelujen järjestämisessä että tuottamisessa on säädettävä nykyisiä lakiluonnoksia täsmällisemmin.

11 §; *palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin*

Vaasan shp: 1 momentista poistettava asetuksenantovaltuus. 2 momentti poistettava tai siihen lisättävä Vaasan shp.

Kärkulla: Ruotsinkielisten vammaisten äidinkielellä toimivien palvelujen saatavuuden takaamiseksi tulee säätää, että vammaisten ruotsinkieliset palvelut jatkossakin toteutetaan maakuntarajoja ylittävästi.

EOAK: 2 momentissa pitäisi määritellä päivystyspalvelu. (Sama pitäisi myös tehdä terveydenhuollon 50 §:n 3 momentissa.)

Folktinget: laaja päivystys Vaasa-Seinäjoki

14 § *Palvelustrategia*

Invalidiliitto: Vaikeavammaisten ja harvinaissairauksien aiheuttamien palvelutarpeiden arviointi pitäisi liittää nimenomaisella säännöksellä maakunnan palvelustrategiaan.

Vanhustyön keskusliitto: tekstiin ehdotetaan lisättäväksi järjestöjen tuottamat palvelut

15 § *Maakunnan palvelulupaus*

Vanhustyön keskusliitto: palvelulupaus tulee toimittaa kirjallisena erityisesti ikääntyneiden ihmisten talouteen

OM: palvelulupauksen tarkoituksenmukaisuus pitäisi vielä arvioida

16 § *Maakuntien yhteistyösopimus*

HUS, hallintoylihoitaja Torppa: pykälän 7 kohtaan tarkennus seuraavasti:

”maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta lääketieteen, terveystieteiden ja sosiaalitieteen koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa.”

### 17 § Yhteistyösopimuksen valmistelu

Turun Yliopisto: yliopistoilla pitäisi olla mahdollisuus osallistua jollakin tapaa koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoimintojen osalta maakuntien yhteistyösopimusten valmisteluun

### 18 § Valtioneuvoston toimivalta

Kuntaliitto: pykälä pitää poistaa

### 19 § Palvelurakenteen, investointien ja tiedonhallinnan ohjaus

Kuntaliitto: pykälä pitää poistaa

### 21 § Maakunnan omavalvonta

Vanhustyön keskusliitto: maakunnan tulee määrittää ostamilleen palveluille sekä itse tuottamilleen palveluille yhtenevät palvelujen laatua ja vaikuttavuutta mittaava asiakas- ja omaispalautejärjestelmä

Työterveyslaitos: Omavalvontaa koskevat pykälät voisivat sisältää minimissään velvoitteen seurata ja kehittää henkilöstön työkykyä ja hyvinvointia.

### 22 §; palvelujen tuottaminen

1 momentti:

SM: sote-palveluista vastaavan liikelaitoksen pitäisi voida hankkia ensihoitopalveluja myös pelastustoimesta vastaavalta liikelaitokselta

2 momentti:

Turku: Kunnilla pitää olla oikeus tuottaa sote-palveluja omistamissaan yhtiöissä.

Ensi- ja turvakotien liitto: Sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuun erottamisesta tulee luopua (järjestämislain 22 §)

### 23 § Palvelujen tuottajan velvollisuudet

Teemu Malmi: ainakin maakunnan liikelaitoksen velvollisuuksiin tulisi kuulua tehdä työ tehokkaasti.

SAMS: lisätään uusi 2 kohta

2) täytettävä lakisääteisten kielellisten oikeuksien aiheuttamat velvollisuudet

Vanhustyön keskusliitto: 23 § ja 58 §; järjestöjen pitäisi saada kanta-palvelujen käyttöoikeus maksutta

EOAK: Lain 23 §:n 3 kohta pitäisi korjata siten, että siinä todettaisiin että palveluiden toteuttamisessa palvelusuunnitelma on otettava huomioon tai yhteensovittettava palvelusuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla

Helsinki, ylihoitaja Kupiainen: Pykälään pitäisi lisätä johtamisesta virke:

”Palvelujen tuottajan tulee toiminnassaan järjestää johtamisen rakenteet niin, että toimintayksiköissä on monialaista johtamisosaamista toiminnan eri tasoilla.”

OKM: pykälää muutettava sote-opiskelijoiden harjoittelun laajentamiseksi seuraavasti:

6) otettava toimintayksikössä annettavaan koulutukseen ja siihen liittyvään harjoitteluun opiskelijoita, jotka suorittavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteihin suuntaavaa tutkintoon johtavaa koulutusta tai muuta säänneltyä koulutusta

Turun yliopisto: ministeriön asetuksella pitäisi säätää yksityiskohtaisemmin kunkin toimijan velvollisuuksista ja oikeuksista järjestää harjoittelupaikkoja opiskelijoille.

### 24 § Palvelun tuottajan omavalvonta

Työterveyslaitos: Omavalvontaa koskevat pykälät voisivat sisältää minimissään velvoitteen seurata ja kehittää henkilöstön työkykyä ja hyvinvointia.

26 § *Valtakunnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle*

Teemu Malmi: tavoitteissa ei ole todettu kustannuksia vaikka kustannusten kurissa pitäminen on uudistuksessa yhtenä keskeisenä tavoitteena.

Työterveyslaitos: pykälään voisi kuulua 7 kohtana: ”Tavoitteet henkilöstön tilan seuraamisesta ja kehittämisestä”

29 § *Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus*

Työterveyslaitos: Pykälässä voisi olla palvelujen tuottajan ohjaaminen henkilöstön näkökulmasta.

31 § *Seuranta ja arviointi*

Eksote: Kaikille palveluntuottajille pitäisi säätää velvoite käyttää yhteistä maakunnan indikoimaa tietojärjestelmä

32 § *Palvelujen tuottajan ohjaaminen*

Työterveyslaitos: Pykälässä voisi olla palvelujen tuottajan ohjaaminen henkilöstön näkökulmasta.

35 § *Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminta maakunnassa*

FSKC: 4 mom: muutetaan seuraavasti

Lapin maakunnan tehtävänä on tukea saamenkielisten palvelujen kehittämistä koko maassa. Uudenmaan maakunnan tehtävänä on vastata ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukemisesta koko maassa.

SAMS: Uudenmaan maakunnan kehittämissyksikön tehtävänä on tukea ruotsinkielisten palveluiden kehittämistä koko maassa sen mukaan mitä 1-3 momentissa on säädetty. Lisäksi kehittämissyksikkö toimii yhtenä osana kansallista 4hteen sovittavaa ja koordinoivaa mekanismia koko maassa yhdessä maakuntien palvelukeskuksen, viiden kaksikielisen maakunnan muodostaman yhteisen toimielimen, kielivähemmistöjen vaikuttamistoimielinten ja sosiaali- ja terveydenhuollon delegaation kanssa.

Arene: Ammattikorkeakoulujen osaaminen on huomioitava maakuntien sote-kehittämistoiminnassa

Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus:

Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnilla on järjestämisvastuualueensa maakuntien yhteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskuksista tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämistoiminnan paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön koordinoimiseksi ja yhteensovittamiseksi sekä tarkoituksenmukaisen työnjaon varmistamiseksi.

Saamelaiskäräjät: Lisätään 4 momenttiin rajayhteistyö seuraavasti:

Lapin maakunnan tehtävänä on tukea saamenkielisten palvelujen kehittämistä koko maassa sekä edistää saamelaisten sosiaali- ja terveydenhuollon rajayhteistyötä.

Turun yliopisto: lakiin pitäisi kirjata mahdollisuus koulutussopimuksen kaltaisen kehittämissopimuksen tekemiseen osapuolten välille.

Työterveyslaitos: 35 pykälään olisi perusteltua ja helppoa lisätä palvelujen kehittämisen rinnalle myöskin henkilöstön kehittämisen näkökulma.

### 38 § *Koulutuskorvaus*

#### Arene

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelusta aiheutuvat koulutuskorvaukset on korvattava myös ammattikorkeakouluille

#### HUS, hallintoylihoitaja Torppa:

pykälään pitäisi lisätä koulutuskorvaus AMK- ja 2. asteen oppilaitosten terveysalan opiskelijoiden harjoittelun korvaamisesta tuottajaorganisaatiolle

OKM: Järjestämislain 38 §:n mukaisia koulutuskorvauksia pitäisi laajentaa myös ammattikorkeakoulusektorin harjoittelusta tapahtuvaksi kompensatioksi palvelujärjestelmälle tai koko korvausjärjestelmän uudistamista.

Teemu Malmi: Säännöksen perusteella kustannukset jäävät niiden maakuntien vastuulle, joissa yliopistot sijaitsevat, koska yliopistot eivät korvaa koulutuksista aiheutuneita kustannuksia.

### 39 § *Alueelliset tutkimustoimikunnat*

#### FSKC: Ehdotus pykälän muuttamiseksi seuraavasti:

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien on asetettava nelivuotiskaudeksi kerrallaan yhteinen sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimustoimikunta mahdollisine jaostoineen. Tutkimus-toimikunnassa on monitieteinen edustus yhteistyöalueen maakuntien toimintayksiköistä, yliopistoista ja korkeakouluista.

#### Arene

Ammattikorkeakoulujen tutkimusosaaminen mukaan sote-tutkimustoimikuntiin ja tutkimuksen arviointiryhmiin (myös 41 §)

Turun yliopisto: Lain ja sen perustelujen mukaan järjestetty tuki rajaa tutkimuksen yksittäisiin hankkeisiin. Pitäisi olla mahdollisuus sopia yliopiston kanssa ns. ”en block” -tyyppisestä rahoituksesta.

### 40 § *Yliopistotasaisen sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen rahoitus*

#### FSKC: Ehdotus pykälän muuttamiseksi seuraavasti:

Valtion varoista voidaan korvata yliopistotasaisesta sosiaali- ja terveystieteellisestä tutkimuksesta maakunnille sekä muille julkisille ja yksityisille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun tuottajille aiheutuvia kustannuksia. Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä 39 §:ssä tarkoitettujen tutkimustoimikuntien kanssa korvausten perusteena olevan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain siten, että tutkimustraditioiden ja -edellytysten erot otetaan huomioon.

Sosiaali- ja terveysministeriö päättää valtion rahoituksen myöntämisestä yhteistyöalueiden tutkimus-toimikunnille neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, sosiaali- ja terveysministeriön päätöstä on muutettava aluejaon muutosta vastaavasti.

Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella.

#### Socca:

Esitämme, että käytäntötutkimus, eli yhteistoiminnallinen tiedontuottaminen tutkijoiden, palvelujen tuottajien ja käyttäjien kanssa sisällytetään valtionavun piiriin

Teemu Malmi: Säännöksen perusteella kustannukset jäävät niiden maakuntien vastuulle, joissa yliopistot sijaitsevat, koska yliopistot eivät korvaa tutkimuksista aiheutuneita kustannuksia.

OKM: otsikko on epäselvä ja harhaanjohtava. Siitä pitäisi poistaa sana yliopistotasoinen ja käyttää käsitettä ”Sosiaali-, terveys- ja lääketieteellinen tutkimus”

#### 41 § *Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmä*

Sosiaalitaito: pykälän 1 virkkeen tekstiä pitäisi muuttaa seuraavasti:

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa monialaisen ja/tai monitieteisen, valtakunnallisen, asiantuntijoista koostuvan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmän.

Socca: Muutosehdotus 1 momenttiin:

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa monialaisen, valtakunnallisen, asiantuntijoista koostuvan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmän.

#### 43 § *Maakunnan tilojen käyttäminen koulutus- ja tutkimustoimintaan*

Arene

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelu turvattava sote-palvelujen valinnanvapauden toteutuessa

#### 50 § *Valvonta-asian käsittely*

OM: Järjestämislain 50 §:n 3 momentissa oleva viittaus hallintolakiin olisi syytä korjata seuraavasti:

”Kanteluun sovelletaan mitä hallintolain (434/2003) 8 a luvussa säädetään hallintokantelusta”.

#### 56 § *Palvelujen järjestäminen maakunnan muuttuessa*

Invalidiliitto: Vammaispalvelun henkilökohtainen apu tulee lisätä palvelujen järjestämiseen maakunnan muuttuessa, pykälän 1 momentin muutos seuraavasti:

Henkilö, joka haluaa muuttaa toisessa maakunnassa sijaitsevan kunnan asukkaaksi, mutta ei ikänsä, vammaisuutensa tai muun sellaisen syyn vuoksi kykene asumaan siellä ilman perhehoitoa, laitoshoidoa, asumispalveluita tai päivittäistoiminnoissa runsaasti tarvittavaa vaikeavammaisten henkilökohtaista apua, voi hakea näitä palveluita siltä maakunnalta, johon tämä toinen kunta kuuluu, samoin perustein, kuin jos hän olisi tämän toisen maakunnan asukas.

#### 59 § *Henkilöstön ammattitaidon ylläpito*

Vanhustyön keskusliitto: henkilöstön täydennyskoulutusta ehdotetaan täydennettäväksi siten, että maakunta määrittää eri tehtävissä toimiville ammattilaisille välttämättömät osaamisvaatimukset sekä koulutus- ja mentorointisäällöt.

Järjestämislakiin on lisäksi ehdotettu lisättäväksi pykälät seuraavista asioista:

Tehy:

Hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön ammatillisesta johtamisesta sekä hoitotyön ja terveystieteellisen asiantuntijatyön ja kehittämis- ja tutkimustoiminnan johtamisesta ja koordinoimisesta. Hoitotyön johtaja vastaa siitä, että integroitu sosiaali- ja terveyspalvelutoiminta on asiakkaiden palvelutarpeiden mukaista, asiakaslähtöistä ja että hoitotyön käytännöt perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Lisäksi hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön laadun, turvallisuuden sekä vaikutusten ja seurannan arvioinnista.

### Saamelaiskäräjät

Saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon toteutuminen tulee erikseen huomioida saamenkielisten palvelujen osalta Lapin maakunnan tehtävämäärittelyssä niin, että Saamelaiskäräjät selitetään järjestämislaissa valtioapuviranomaiseksi saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta, jolloin Saamelaiskäräjät päättää saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen osoitetun rahoituksen käytöstä.

Saamelaiskäräjät esittää, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa Saamelaiskäräjät selitetään saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen valtionavustusta koskevassa asiassa valtionapuviranomaisen toimivalaa käyttäväksi toimielimeksi.

### **Voimaannpanolaki**

1 §; Lakien voimaantulo

Keva: lain 16 §:n pitäisi tulla voimaan 1.4.2017, jotta palvelukeskus voisi liittyä Kevan jäsenyhteisöksi perustamisestaan lukien.

6 §; Välikainen valmistelutoimielin

Akava: pykälään lisätään momentti, jossa säädetään henkilöstön edustuksesta kunnallisen yhteistoimintalain mukaisesti myös väliaikaishallinnon aikana.

7 § Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät

Talentia: lisätään velvoite väliaikaiselle valmistelutoimielimelle noudattaa lakia työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa siten kuin se erinäisissä säännöksissä on esitetty

8 ja 9 § Velvollisuus osallistua valmisteluun ja Tietojensaanti

Sairaanhoitajaliitto/Tehy: Hoitotyön asema on varmistettava myös maakuntien väliaikaishallinnossa.

10 § Viestintä

Talentia: Viestintä tulee kohdentaa myös henkilöstölle.

14 § Henkilöstön asema

Tehy: liikkeen luovutuksen periaatetta ei pitäisi rajata ajallisesti tai sen pitäisi ainakin olla pitempi  
JHL: voimaannpanolain 14 §:n 4 momenttiin sisältyvää liikkeenluovutusperiaatteen noudattamista

koskevaa määräaika pidennetään tai pykälä kirjoitetaan siten että pykälää on noudatettava aina kun maakunnan tai sen liikelaitoksen tehtäviä siirretään joko maakuntakonserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhtiön tai yhteisön hoidettavaksi uudistusta koskevan lainsäädännön seurauksena.

Lisäksi 14 §:ään pitäisi lisätä uusi 5 momentti, jossa todetaan, että maakunnan yhtiöittäessä palvelujaan maakuntalain 112 §:n nojalla, katsotaan yhtiöittäminen liikkeenluovutukseksi.

Jyty: Lakitekstissä pitäisi todeta, että kaikki lain tarkoittamat henkilöstösiirrot, jotka johtavat työnantajan vaihtumiseen, katsotaan liikkeen luovutukseksi.

15 § Lisäeläketurva

Tehy: Lisäeläketurvan pitäisi koskea henkilöstöä laajemmin. Lisäeläketurvan pitäisi koskea ainakin henkilöitä jotka siirtyvät:

- kunnista ja kuntayhtymistä 1.1.2019 suoraan maakunnan tai sen liikelaitoksen omistamaan yhtiöön tai valtakunnalliseen palvelukeskukseen
- kunnista ja kuntayhtymistä ensin maakuntaan tai sen liikelaitokseen ja tämän jälkeen maakunnan tai sen liikelaitoksen omistamaan yhtiöön tai valtakunnalliseen palvelukeskukseen
- kuntien nykyisistä yhtiöistä maakunnan tai sen liikelaitoksen tytäryhteisöön tai valtakunnalliseen palvelukeskukseen muutoin kuin osakekannan siirron myötä
- maakuntakonsernin yhtiöön ja siirtymäajan puitteissa toiseen maakuntakonsernin yhtiöön

18, 20 ja 21 §, Omaisuusjärjestelyt

Kuntaliitto: Kuntaliitto pitää tärkeänä, että maakunnalle siirretään kaikki kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvä omaisuus ja että siirtyvästä omaisuudesta maksetaan korvaus. Maapohjat jätettäisiin kuitenkin kuntien niin halutessa siirron ulkopuolelle. Siirtyvästä omaisuudesta maksettava korvaus tulee määritellä yhtenäisin perustein käypään arvoon tai muuhun erikseen sovittavaan arvoon. Jos edellä oleva ei ole mahdollista, pitäisi toimitilayhtiöistä muodostaa maakuntien ja kuntien yhteisesti omistamia.

Parainen: Kuntien omistamien yhtiöiden osakkeiden ei tulisi siirtyä maakunnille (21 §)

43 §; Yhtiöittäminen

Akava, Talentia, Jyty: yhtiöittämisen siirtymäaika on liian lyhyt

## **Maakuntalaki**

12 § *Investointien ohjaus*

Teemu Malmi: maakunnalta tulisi edellyttää investoinnille perustelut, jotka osoittavat mikä vaikutus investoinnilla on a) maakunnan talouteen; b) sen palvelun kustannustasoon, johon investointi liittyy; sekä c) ne keskeisimmät oletukset, joihin näkemys perustuu.

26 § Maakunnan vaikuttamistoimielimet

Ensi- ja turvakotien liitto: Maakuntiin pitäisi perustaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen neuvosto liikunta- ja muiden neuvostojen tapaan ja kyseisissä neuvostoissa olisi vankka järjestöjen edustus (maakuntalain 26 §).

27 § Kielivähemmistön vaikuttamistoimieliin

Folktinget, Parainen: Kaksikielisissä maakunnissa tulisi olla kaksikielisten vähemmistökielen palvelujen lautakunta

Kuurojen liitto: Maakuntalain 27 §:ään lisättävä uusi neljäs momentti jossa todetaan:

”Maakuntahallituksen tulee asettaa viittomakielten vaikuttamistoimielin. Toimielimen jäseneksi valitaan viittomakieltä käyttäviä asukkaita edustavia henkilöitä. Toimielimeen sovelletaan muutoin mitä 2 momentissa säädetään vähemmistökielen vaikuttamistoimielimestä.”

44 § *Konsernijohto*

Sairaanhoitajaliitto/Tehy: edellyttää, että hallintosäännöissä määritellään hoitohenkilöstön johtajien asema mm. osana liikelaitoksen johtokuntaa.

55 § *Liikelaitoksen johtokunnan kokoonpano*

Teemu Malmi: Miksi toisessa maakunnassa asuva ei voisi toimia jäsenenä johtokunnassa?

### 78 § Hallintosääntö

HUS, hallintoylihoitaja Torppa: Pykälän 1 kohtaan pitäisi lisätä uusi i-kohta seuraavasti:

- i) konsernijohtoon kuuluvat viranomaiset, joihin kuuluu hoitotyön johtava virkamies

### 104 § Maakunnan talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset

Teemu Malmi: 2 momentti, pitäisikö arviointimenettelyn käynnistämisen koskea myös maakuntien rahoituslain 7 §:n mukaisen harkinnanvaraisen rahoituksen käyttämistä?

### 112 §; Yhtiöittäminen

Ensi- ja turvakotien liitto, Soste: Julkisten sote-palvelujen yhtiöittämisvelvoitteesta tulee luopua SAK, STTK: yhtiöittämistä koskeva pykälä pitäisi poistaa lakipaketista, toissijaisesti yhtiöittämisvelvoitetta on lykättävä 31.12.2022 saakka.

Talentia: Näin ollen sosiaalihuollon viranomaistehtäviä ei voi siirtää liikelaitoksen alaisiin yhtiöihin tai yrityksille.

Tehy: Yhtiöittämisvelvoite on tarpeettoman ankara.

### 118 § Valtakunnalliset palvelukeskukset

SAMS: lisätään uusi palvelukeskus seuraavasti:

- 4) palvelukeskus ruotsinkielisten palveluiden tukemiseksi ja kehittämiseksi osana ruotsinkielisten sosiaali- ja terveystalouden palveluiden yhteensovittavaa ja koordinoivaa mekanismia

## Lausunnonantajat aakkosjärjestyksessä

Akava Voima- ja voimantekolain 6 §

Allianssi Järjestämis- ja toimintalain 1 §:ään on lisättävä, että lain tarkoituksena on myös riittävien sosiaali- ja terveystalouden palvelujen turvaaminen.

### Aluehallintovirastot

- Yhteinen ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraavat huomiot  
Järjestämis- ja toimintalain 13 §: Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan sekä palvelutarpeen arviointi, asiakas-suunnitelman laatiminen ja näihin liittyvä päätöksenteko sekä muut yksittäistä asiakasta koskevaan palvelun järjestämiseen liittyvät tehtävät, jotka sisältävät julkisen vallan käyttöön liittyviä viranomaistehtäviä tulisi selkiyttää ja määritellä näiden tehtävien osalta maakunnan palvelun järjestäjänä ja kaikkien palveluntuottajien väliset (maakunnan yhtiöt ja suoran valinnan palveluntuottajat) roolit ja tehtävät ja selkiyttää muutoinkin, mitä kuuluu julkisen vallan, merkittävän julkisen vallan ja julkisen hallintotehtävä kategoriaan.
- Pohjois-Suomi ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraava huomiot  
Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyvä ohjausjärjestelmä sekä eri toimijoiden roolit ja vastuut tulisi vielä täsmentää. Lisäksi vireillä oleva valtion lupa- ja valvontaviraston toimeenpanohanke, jossa aluehallintovirastojen ja Valviran tehtävät järjestetään uudelleen, tulisi ottaa huomioon säädösvalmistelussa.
- Länsi- ja Sisä-Suomi

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Arene                       | <p>Ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelusta aiheutuvat koulutuskorvaukset on korvattava myös ammattikorkeakouluille (järjestämislain 39 §)</p> <p>Ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelu turvattava sote-palvelujen valinnanvapauden toteutuessa (järjestämislain 43 §)</p> <p>Ammattikorkeakoulujen osaaminen on huomioitava maakuntien sote-kehittämistoiminnassa (järjestämislain 36 §)</p> <p>Ammattikorkeakoulujen tutkimusosaaminen mukaan sote-tutkimustoimikuntiin ja tutkimuksen arviointiryhmiin (järjestämislain 40 - 42 ja 45 §)</p> |
| Eksote                      | <p>Maakuntalain 8 §, sote-palvelut pitäisi rajata yhtiöittämisvelvoitteen ulkopuolelle</p> <p>Kaikille palveluntuottajille pitäisi säätää velvoite käyttää yhteistä maakunnan indikoimaa tietojärjestelmä (järjestämislain 31 §)</p> <p>Omaisuusjärjestelyjä koskevat voimaannanolain säännökset (18, 20, 21 ja 22 §:t) eivät ole selkeitä Eksoten tyyppisen kuntayhtymän kannalta.</p>                                                                                                                                                                       |
| Eläinlääkäriliitto          | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin eikä voimaannanolakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Ensi- ja turvakotien liitto | <p>Sote-palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuun erottamisesta tulee luopua (järjestämislain 22 §)</p> <p>Julkisten sote-palvelujen yhtiöittämisvelvoitteesta tulee luopua (maakuntalain 112 §)</p> <p>Sote-järjestämislakiin tulee kirjata maakunnille yhteistyövelvoite järjestöjen kanssa (järjestämislain 8 §)</p> <p>Maakuntiin pitäisi perustaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen neuvosto liikunta- ja muiden neuvostojen tapaan ja kyseisissä neuvostoissa olisi vankka järjestöjen edustus (maakuntalain 26 §).</p>                          |
| EOAK                        | <p>Järjestämislain 11 §:n 2 momentissa pitäisi määritellä päivystyspalvelu. Sama pitäisi myös tehdä terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa.</p> <p>Lain 23 §:n 3 kohta pitäisi korjata siten, että siinä todettaisiin että palveluiden toteuttamisessa palvelusuunnitelma on otettava huomioon tai yhteensovittettava palvelusuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla</p> <p>3 §:ssä pitäisi harkita määriteltäväksi laaja valinnanvapaus.</p>                                                                                                                   |
| Etelä-Pohjanmaan shp        | <p>ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraavat huomiot</p> <p>Järjestäjän ja tuottajan erottaminen perustuu uskomuksiin eikä tutkittuun tietoon (järjestämislain 22 §).</p> <p>Yhteistyöalueista ei ole mitään tosiasiallista hyötyä (järjestämislain 10 §)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Fimea                       | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Folktinget                  | Maakuntalain 27 §, vaikuttamistoimielin ei ole riittävä turvaamaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

kielivähemmistön osallistumisoikeudet PL 14 ja 17 §:n mukaisesti. Siksi vaikuttamistoimielimen pitäisi olla maakuntalain 29 §:n mukainen lakisääteinen ja pakollinen lautakunta.

Järjestämislain 11 §, Vaasan keskussairaala

Forssan shky

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

FSKC

Järjestämislain 35 §

4 mom: Lapin maakunnan tehtävänä on tukea saamenkielisten palvelujen kehittämistä koko maassa. Uudenmaan maakunnan tehtävänä on vastata ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukemisesta koko maassa.

Järjestämislain 39 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien on asetettava nelivuotiskaudeksi kerrallaan yhteinen sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimustoimikunta mahdollisine jaostoineen. Tutkimus-toimikunnassa on monitieteinen edustus yhteistyöalueen maakuntien toimintayksiköistä, yliopistoista ja korkeakouluista.

Järjestämislain 40 §

Valtion varoista voidaan korvata yliopistotasoisesta sosiaali- ja terveystieteellisestä tutkimuksesta maakunnille sekä muille julkisille ja yksityisille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun tuottajille aiheutuvia kustannuksia. Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä 39 §:ssä tarkoitettujen tutkimustoimikuntien kanssa korvausten perusteena olevan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain siten, että tutkimustraditioiden ja -edellytysten erot otetaan huomioon.

Sosiaali- ja terveysministeriö päättää valtion rahoituksen myöntämisestä yhteistyöalueiden tutkimus-toimikunnille neljäksi vuodeksi kerrallaan. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, sosiaali- ja terveysministeriön päätöstä on muutettava aluejaon muutosta vastaavasti.

Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella.

Hammaslääkäriliitto

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

Helsinki, hallintoylihoitaja Marketta Kupiainen

Lakiesitykset koskevat maakunnan palvelujen järjestämistä. Johtamista ei ole lakiesityksissä määritelty. Voidaan kuitenkin todeta, että johtaminen on keskeinen osa sekä palvelujen järjestämistä että palvelujen tuottamista.

Ehdotus sote-järjestämislain 9 §:n täydentämiseksi:

”Maakunnalla tulee olla monialaista strategista johtamisaamasta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja integroimisessa.

Lisäksi 23 §:ään pitäisi lisätä johtamista käsittelevä lause.

”Palvelujen tuottajan tulee toiminnassaan järjestää johtamisen rakenteet niin, että toimintayksiköissä on monialaista johtamisosaamista toiminnan eri tasoilla.

HUS

ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraavat huomiot

- Linden

Tutkimus- ja opetustoiminnan rahoituksen ylläpitäminen vähintään nykytasolla (järjestämislain 38 ja 40 §:t)  
Maakunnalla tulee olla oikeus tuottaa tukipalveluita koko maakuntakonsernille.

- Pitkäranta

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

- hallintoylihoitaja Kaarina Torppa

Hoitotyön johtaminen puuttuu nyt kokonaan uudistusta koskevasta lainsäädännöstä. Muutosehdotuksia pykäliin seuraavasti:  
Maakuntalain 78 §: hallintosäännössä määriteltäviin asioihin lisätään kohdan 1 uusi alakohta i ”konsernijohtoon kuuluvat viranomaiset, joihin kuuluu hoitotyön johtava virkamies”

Sote-järjestämislakiin ehdotetaan seuraavat muutokset:

16 §, kohtaan 7 tarkennus seuraavasti:

”maakuntien yhteistyöstä ja työnjaosta lääketieteen, terveystieteiden ja sosiaalitieteen koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan toteuttamisessa.

38 §: koulutuskorvaukseen lisäys ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten terveysalan opiskelijoiden harjoittelun korvaamisesta tuottajaorganisaatioille.

Hyvinvointiala

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

Invalidiliitto

ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraavat huomiot:

Palvelun tuottajien kanssa tehtäviin sopimuksiin tulee saada kirjaukset, kuinka palvelun tuottaja varmistaa, että palvelu vastaa lain sisältöjä ja takaa esteettömyyden sekä potilasturvallisuuden kaikille asiakkailleen yhdenvertaisesti mahdollistaen palvelujen saavutettavuuden.

Palvelujen toteutuksen on oltava esteetöntä (järjestämislain 4 § 2 mom)

Vaikeavammaisten ja harvinaissairauksien aiheuttamien palvelutarpeiden arviointi pitäisi liittää nimenomaisella säännöksellä maakunnan palvelustrategiaan. (järjestämislain 14 §)

Vammaispalvelun henkilökohtainen apu tulee lisätä palvelujen järjestämiseen maakunnan muuttuessa (järjestämislain 56 § 1 mom muutos seuraavasti:

”Henkilö, joka haluaa muuttaa toisessa maakunnassa sijaitsevan kunnan asukkaaksi, mutta ei ikänsä, vammaisuutensa

tai muun sellaisen syyn vuoksi kykene asumaan siellä ilman perhehoitoa, laitoshoidtoa, asumispalveluita tai päivittäistoiminnoissa runsaasti tarvittavaa vaikeavammaisten henkilökohtaista apua, voi hakea näitä palveluita siltä maakunnalta, johon tämä toinen kunta kuuluu, samoin perustein, kuin jos hän olisi tämän toisen kunnan asukas.”),

#### Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Järjestämislain 35 §:

Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnilla on järjestämisvastuualueensa maakuntien yhteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskuksista tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämistoiminnan paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön koordinoimiseksi ja yhteensovittamiseksi sekä tarkoituksenmukaisen työnjaon varmistamiseksi.

#### JHL

voimaanpanolain 14 §:n 4 momenttiin sisältyvää liikkeenluovutusperiaatteen noudattamista koskevaa määräaika pidennetään tai pykälä kirjoitetaan siten että pykälää on noudatettava aina kun maakunnan tai sen liikelaitoksen tehtäviä siirretään joko maakuntakonserniin kuuluvan yhtiön tai muun yhtiön tai yhteisön hoidettavaksi uudistusta koskevan lainsäädännön seurauksena.

Lisäksi 14 §:ään pitäisi lisätä uusi 5 momentti, jossa todetaan, että maakunnan yhtiöittäessä palvelujaan maakuntalain 112 §:n nojalla, katsotaan yhtiöittäminen liikkeeluovutukseksi.

#### JYTY

Voimaanpanolain 14 §:

Lakitekstissä pitäisi todeta, että kaikki lain tarkoittamat henkilöstösiirrot, jotka johtavat työnantajan vaihtumiseen, katsotaan liikkeen luovutukseksi.

Voimaanpanolain 43 §; yhtiöittämisen siirtymäaika on liian lyhyt

#### Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

#### Keva

Voimaanpanolain 16 §:n pitäisi tulla voimaan 1.4.2017 jotta palvelukeskukset voisivat liittyä Kevan jäsenyhteisöksi heti perustamisestaan lukien

Lisäksi muutosehdotuksia Keva-lain 19 – 19 c §:iin.

#### Keski-Suomen liitto

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

#### KKV

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin, kuitenkin seuraavat huomiot:

Valvontajärjestelmää ja sen toiminnan tehokkuutta tulisi selkeyttää.

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KT                            | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Kuntaliitto                   | Järjestämislain 18 ja 19 § pitää poistaa laista itsehallinnon vastaisena Voimaapanolain 18, 20 ja 21 §:t;<br>Kuntaliitto pitää tärkeänä, että maakunnalle siirretään kaikki kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvä omaisuus ja että siirtyvästä omaisuudesta maksetaan korvaus. Maapohjat jätettäisiin kuitenkin kuntien niin halutessa siirron ulkopuolelle. Siirtyvästä omaisuudesta maksettava korvaus tulee määritellä yhtenäisin perustein käypään arvoon tai muuhun erikseen sovittavaan arvoon.<br>Jos edellä oleva ei ole mahdollista, pitäisi toimitilayhtiöistä muodostaa maakuntien ja kuntien yhteisesti omistamia.                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Kuntaliitto, Lehtonen ja Tyni | Lausunto käsitteli rahoitusjärjestelmää, siinä ei ollut konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Kuopio                        | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Kuurojen liitto               | Järjestämislain 6 §ään korjattava seuraavasti<br>1 mom: lisätään loppuun: Lisäksi viittomakieltä käytävällä on oikeus käyttää viittomakieltä ja saada tietoa viittomakielellä.<br>2 mom muotoiltava uudelleen seuraavasti:<br>Jos sosiaali- tai terveydenhuollon henkilöstö ei hallitse muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja <u>puhuttuja</u> kieliä, <u>on viittomakieltä käytävälle asiakkaalle tai potilaalle järjestettävä viipymättä viittomakielen tulkkaus. Tulkkaus on järjestettävä myös silloin, kun se on tarpeen asiakkaan tai potilaan aisti- tai puhevian takia.</u><br>Maakuntalain 27 §:ään lisättävä uusi neljäs momentti jossa todetaan:<br>”Maakuntahallituksen tulee asettaa viittomakielten vaikuttamistoimielin. Toimielimen jäseneksi valitaan viittomakieltä käyttäviä asukkaita edustavia henkilöitä. Toimielimeen sovelletaan muutoin mitä 2 momentissa säädetään vähemmistökielen vaikuttamistoimielimestä.” |
| Kärkulla                      | Ruotsinkielisten vammaisten äidinkielellä toimivien palvelujen saatavuuden takaamiseksi tulee säätää, että vammaisten ruotsinkieliset palvelut jatkossakin toteutetaan maakuntarajoja ylittävästi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| LPY                           | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| LVM                           | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Lääkäriliitto                 | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Malmi Teemu, professori       | Ohjauksesta<br>Maakuntalain 12 §; maakunnalta tulisi edellyttää sellaiset perustelut investoinnille, jotka osoittavat, mikä vaikutus investoinnilla on a) maakunnan talouteen; b) sen palvelun kustannustasoon, johon investointi liittyy; sekä c) ne keskeisimmät oletukset, joihin näkemys perustuu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

Maakuntalain 55 §; kelpoisuus liikelaitoksen johtokuntaan, miksi toisessa maakunnassa asuva ei voisi toimia jäsenenä johtokunnassa  
 Maakuntalain 104 §; pitäisikö arvioinnin käynnistämisen koskea myös rahoituslain 7 §:n mukaisen harkinnanvaraisen rahoituksen käyttämistä?  
 Sote-järjestämislain 23 §; ainakin maakunnan liikelaitoksen velvollisuuksiin tulisi kuulua tehdä työ tehokkaasti  
 Sote-järjestämislain 26 §; tavoitteissa ei ole todettu kustannuksia, Koko uudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on kustannusten kurissa pitäminen.  
 Sote-järjestämislain 38 ja 40 §; Säännöksen perusteella kustannukset jäävät helposti niille maakunnille, joissa yliopistosairaalat sijaitsevat, sillä yliopistot eivät ole tähänkään asti maksaneet koulutuksista tai tutkimuksista aiheutuneita kustannuksia

MMM  
 OKM

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin  
 ei konkreettisia ehdotuksia pykälän muuttamiseksi. Kuitenkin seuraavat huomiot:

Oppilashuoltoa koskeva kannanotto:

Esimerkiksi kuraattori- ja psykologipalveluihin liittyy henkilö- ja potilastietojen käsittelyä sekä osiaalihuollon asiakas- ja terveydenhuollon potilastietojen rekistereiden ylläpitoa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10.4 §:n mukaisesti palvelun järjestäjällä tulee olla käytössään rekisteri, jossa tehtävissä syntyvien tietojen asianmukaisen käsittelyn ja tallentamisen erillisiin edellä tarkoitettujen ammattihenkilöiden käyttöä varten ylläpidettäviin opiskeluhuollon osarekistereihin on mahdollista. Tämä vaatii tietosuojaan turvaamista ja sitä, että palvelukokonaisuus ei eriydy, vaan palvelut voidaan suunnitella ja toteuttaa monialaisesti, ta-pauskohtaisen tarpeen mukaisesti.

Sote-alan koulutuskorvauksia koskeva kannanotto:

Vaihtoehtoina on valtion em. koulutuskorvauksen (38§) laajentaminen myös ammattikorkeakoulusektorin harjoittelusta tapahtuvaksi kompensatioksi tai koko maakuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen tässä yhteydessä. Käytännön koulutus ja harjoitteluiden ohjaus kuuluu jatkossakin maakunnille, joten sen rahoitus olisi mahdollista ratkaista tässä yhteydessä kokonaisuutena.

OKM, Bosquet

Järjestämislain 23 §, sote-sektorin kaikilla palvelun tuottajilla tulee jatkossa olla velvollisuus vastaanottaa sote-koulutusalojen opiskelijoita kaikilta koulutusasteilta tutkintoon johtavistajamuusta opetustoimen lainsäädäntöön perustuvistakoulutuksista. Pykälää muutettava seuraavasti:

6) otettava toimintayksikössä annettavaan koulutukseen ja siihen liittyvään harjoitteluun opiskelijoita, jotka suorittavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteihin suuntaavaa tutkintoon johtavaa koulutusta tai muuta säänneltyä koulutusta

Järjestämislain 38 §:n mukaisia koulutuskorvauksia pitäisi laajentaa myös ammattikorkeakoulusektorin harjoittelusta tapahtuvaksi kompensatioksi palvelujärjestelmälle tai koko korvausjärjestelmän uudistamista.

Järjestämislain 40 §, otsikko on epäselvä ja harhaanjohtava. Siitä pitäisi poistaa sana yliopistotasoinen ja käyttää käsitettä ”Sosiaali-, terveys- ja lääketieteellinen tutkimus”

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| OKV                                                 | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| OM                                                  | Järjestämislain 15 §: palvelulupauksen tarkoituksenmukaisuus pitäisi vielä arvioida<br>Järjestämislain 50 §:n 3 momentissa oleva viittaus hallintolakiin olisi syytä korjata seuraavasti:<br>”Kanteluun sovelletaan mitä hallintolain (434/2003) 8 a luvussa säädetään hallintokantelusta”.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Parainen                                            | Voimaannpanolain 21 §; kuntien osakkeiden ei tulisi siirtyä maakunnille Maakuntalaki; Kaksikielisissä maakunnissa tulisi olla kaksikielisten vähemmistökielen palvelujen lautakunta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Pardia                                              | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Pohjois-Karjalan sote ky                            | ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraava huomio<br>Palvelujen järjestämisen ja tuottamisen erottaminen ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Pohjois-Pohjanmaan shp                              | lausunto käsitteli lähinnä rahoitusta, ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Pohjois-Savon shp                                   | ei konkreettisia muutosesityksiä, kuitenkin seuraava huomio<br>Lääkärihelikopteritoiminnan rahoitus (maakuntien rahoituslaki)<br>Sote-henkilöstön koulutuksen perusteella suoritettavat korvaukset (38 ja 40 §:t)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Porvoo                                              | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Psykologiliitto                                     | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Päijät-Hämeen hyv. ky                               | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Rissanen Pekka, terveystaloustieteen professori, TY | lausunto käsitteli lähinnä rahoitusta, ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Saamelaiskäräjät                                    | Saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon toteutuminen tulee erikseen huomioida saamenkielisten palvelujen osalta Lapin maakunnan tehtävämäärittelyssä niin, että Saamelaiskäräjät selitetään järjestämislaissa valtioapuviranomaiseksi saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta, jolloin Saamelaiskäräjät päättää saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen osoitetun rahoituksen käytöstä.<br><u>Saamelaiskäräjät esittää, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa Saamelaiskäräjät selitetään saamenkielisten sosiaali- ja terveys-</u> |

palvelujen valtionavustusta koskevassa asiassa valtionapuviranomaisen toimivalaa käyttäväksi toimieliimeksi.

Järjestämislain 6 §: Lisätään pykälään säännös:  
Saamelaisten kotiseutualueella sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä myös saamen kielellä.

Järjestämislain 35 § 4 momentti, lisätään seuraava teksti:  
Lapin maakunnan tehtävänä on tukea saamenkielisten palvelujen kehittämistä koko maassa sekä edistää saamelaisten sosiaali- ja terveydenhuollon rajayhteistyötä.

#### Sairaanhoitajaliitto

Hoitotyön johtamista tarvitaan eri tasoilla uusissa sote-palveluissa muutosten toteuttamiseksi. Hoitotyön johtajat tulee nimetä myös maakunnan väliaikaishallintoon. Muutosehdotukset pykäliin:

Sote-järjestämislain 4 §; hoitotyön asema on huomioitava osana sotekokonaisuutta, sen suunnittelua, sisältöä, laatua ja laajuutta. Hoitotyön aseman turvaaminen kirjattava keinona kehittää vaikuttavia ja kustannustehokkaita hoitokäytäntöjä ja työnjakomalleja.

sote-järjestämislain 9 §; Velvoite monialaisesta johtamisesta sekä palvelujen järjestämisessä että tuottamisessa on säädettävä nykyisiä lakiluonnoksia täsmällisemmin.

Esittää asetuksenanto-oikeutta liittyen lain soveltamisalaan hoitotyön aseman ja johtamisen varmistamiseksi sekä monialaisen koulutus-, kehittämisen- ja tutkimustoiminnan turvaamiseksi muuttuvassa palvelujärjestelmässä.

Maakuntalain 8 ja 9 §; Hoitotyön asema on varmistettava myös maakuntien väliaikaishallinnossa.

44 § edellyttää että hallintosäännössä määritellään hoitohenkilöstön johtajien asema mm. osana liikelaitoksen johtokuntaa

#### SAK

Esittää yhtiöittämistä koskevien pykälien poistamista laeista (maakuntaL 112 §).

#### Samarbetsförbundet kring funktionshinder (SAMS)

Järjestämislain 23 §, lisättävä uusi kohta:

2) täytettävä lakisääteisten kielellisten oikeuksien aiheuttamat velvollisuudet

Järjestämislain 35 § 4 mom:

Uudenmaan maakunnan kehittämissyksikön tehtävänä on tukea ruotsinkielisten palveluiden kehittämistä koko maassa sen mukaan mitä 1-3 momentissa on säädetty. Lisäksi kehittämissyksikkö toimii yhtenä osana kansallista yhteensovittavaa ja koordinoivaa mekanismia koko maassa yhdessä maakuntien palvelukeskuksen, viiden kaksikielisen maakunnan muodostaman yhteisen toimieliimen, kielivähemmistöjen vaikuttamistoimieliinten ja sosiaali- ja terveydenhuollon delegaation kanssa.

Maakuntalain 118 §, lisäys kansallisiin palvelukeksuksiin

4) palvelukeskus ruotsinkielisten palveluiden tukemiseksi ja kehittämiseksi osana ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteensovittavaa ja koordinoivaa mekanismeja

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sitra             | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| SM                | Muutosehdotus järjestämislain 22 §:ään siten, että sote-palveluista vastaava maakunnan liikelaitos voi hankkia ensivaste- ja ensihoitopalveluja pelastustoimesta vastaavalta maakunnan liikelaitokselta.                                                                                                                                                                                       |
| Socca             | Järjestämislain 40 §<br>Esitämme, että käytäntötutkimus, eli yhteistoiminnallinen tiedontuottaminen tutkijoiden, palvelujen tuottajien ja käyttäjien kanssa sisällytetään valtionavun piiriin (§ 40)<br>Järjestämislain 41 §<br>Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa MONIALAISEN, valtakunnallisen, asiantuntijoista koostuvan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmän. |
| Sosiaalijohto ry  | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Sosiaalitalo      | Järjestämislain 41 §: pykälän tekstiä pitäisi muuttaa seuraavasti:<br>Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa monialaisen ja/tai monitieteisen, valtakunnallisen, asiantuntijoista koostuvan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmän.                                                                                                                                      |
| SOSTE             | Pakkoyhtiöittämisestä pitää luopua (maakuntalain 112 §)<br>Järjestöyhteistyö kirjattava myös maakuntien tehtäviin (järjestämislain 8 §)                                                                                                                                                                                                                                                        |
| STEA              | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| STTK              | Voimaannpanolain 43 §; yhtiöittämisen siirtymäaika on liian lyhyt<br>Yhtiöittämisvelvoite on poistettava laista (Maakuntal. 112 §)<br>Kaikissa maakuntauudistuksen johto-, ohjaus- ja valmisteluryhmien kokoonpanoissa on noudatettava tasa-arvolain 4 a §:ssä säädettyä velvoitetta (väh. 40 %).                                                                                              |
| Suomen Klubitalot | Maakunnille pitäisi säätää selkeä yhteistoimintavelvoite neuvotella kolmannen sektorin yleishyödyllisten toimijoiden kanssa ja ottaa niiden toiminnot huomioon valmisteltaessa maakuntien ja kuntien työnjakoa ym.                                                                                                                                                                             |
| Suomen yrittäjät  | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Super             | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Talentia          | Sosiaalihuollon viranomaistehtävät ovat yksinomaan maakunnan liikelaitoksen tehtäviä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

Voimaannpanolain 7 §; pykälään lisättävä velvoite noudattaa yt-lakia 10 §; Viestintä tulee kohdentaa myös henkilöstölle.  
43 §; yhtiöittämisen siirtymäaika on liian lyhyt  
Maakuntalain 112 §; Sosiaalihuollon viranomais tehtäviä ei voi siirtää liikelaitoksen alaisiin yhtiöihin tai yrityksille.

Tehy

Maakuntalain 112 §; Yhtiöittämisvelvoite on tarpeettoman ankara.  
Voimaannpanolain 14 §; liikkeen luovutuksen periaatetta ei pitäisi rajata ajallisesti tai sen pitäisi ainakin olla pitempi  
Voimaannpanolain 15 §; lisäeläketurvan pitäisi koskea henkilöstöä laajemmin. Pitäisi luetella tarkemmin henkilöstö jota säännös koskee.  
Maakunta- ja järjestämislakeihin pitäisi lisätä hoitotyön johtamisen pykälä:

Hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön ammatillisesta johtamisesta sekä hoitotyön ja terveystieteellisen asiantuntijatyön ja kehittämis- ja tutkimustoiminnan johtamisesta ja koordinoimista. Hoitotyön johtaja vastaa siitä, että integroitu sosiaali- ja terveystieteellisen palvelutalouden on asiakkaiden palvelutarpeiden mukaista, asiakaslähtöistä ja että hoitotyön käytännöt perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Lisäksi hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön laadun, turvallisuuden sekä vaikutusten ja seurannan arvioinnista.

Tekniikka ja terveys KTN ei konkreettisia muutosesityksiä

TEM

ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

THL, Seppälä

lausunto käsitteli lähinnä rahoitusta, ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin

Turun kaupunki

Kunnille pitää jättää oikeus tuottaa sote-palveluja omistamissaan yhtiöissä (22 §).

Turun yliopisto

Järjestämislain 17 §; yliopistoilla pitäisi olla mahdollisuus osallistua jollakin tapaa koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoimintojen osalta maakuntien yhteistyösopimusten valmisteluun  
23 §; ministeriön asetuksella pitäisi säätää yksityiskohtaisemmin kunkin toimijan velvollisuuksista ja oikeuksista järjestää harjoittelupaikkoja opiskelijoille.  
35 §; lakiin pitäisi kirjata mahdollisuus koulutussopimuksen kaltaisen kehittämissopimuksen tekemiseen osapuolten välille.  
38 §; Lain ja sen perustelujen mukaan järjestetty tuki rajaa tutkimuksen yksittäisiin hankkeisiin. Pitäisi olla mahdollisuus sopia yliopiston kanssa ns. ”en block” -tyyppisestä rahoituksesta.

Työterveyslaitos

Toteutettava muutos on niin suuri, ja sen henkilöstövaikutukset niin merkittävät, että jokin siirtyvän henkilöstön hyvinvoinnin seuranta ja kehittämistä koskeva pykälä voimaannpanolain lukuun 3 olisi paikallaan.

Sote-järjestämislaki sisältää pykäläiä, joiin sekä järjestäjän että tuottajan osalta olisi mahdollisuus lisätä henkilöstön kehittämistä koskeva tavoite tai tavoitteita. Esimerkiksi omaevalvontaa koskevat pykälät 21 ja 24 voisivat sisältää minimissään veloitteen seurata ja kehittää henkilöstön työkykyä ja hyvinvointia. Valtakunnallisissa tavoitteissa, 26 §, voisi kuulua 7 kohtana ”Tavoitteet henkilöstön tilan seuraamisesta ja kehittämisestä”. Pykälissä 29 ja 32 palvelujen tuottajan ohjaaminen henkilöstönäkökulmasta olisi mahdollista mainita. Pykälä 35 linjaa sote-kehittämistoimintaa maakunnassa. Siihen olisi perusteltua ja helppoa lisätä palvelujen kehittämisen rinnalle myöskin henkilöstön kehittämisen näkökulma.

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uudenmaan muutosjoht.   | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Vaasan shp              | Järjestämislain 11 §:n 2 momentti pitäisi poistaa. Jos näin ei tehdä, Pohjanmaan maakunta pitää lisätä siinä olevaan luetteloon. Pykälän 1 momentin mukainen asetuksenantovaltuus tulisi poistaa Voimaannpanolain 1 §, uudistuksen voimaantuloa siirretään 1.1.2021 alkavaksi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Vammaisfoorumi          | useita esityksiä maakuntalakiin<br>Sote-järjestämislakiin seuraavat muutosesitykset:<br>4 §:n 2 momentti, säännös tulee muuttaa velvoittavaan muotoon<br>6 § tulkitseminen tulee muuttaa velvoittavaan muotoon                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Vanhustyön keskusliitto | Järjestämislaki<br>3 §; määritelmiin pitäisi lisätä uusi 6 kohta, jossa olisi määritelty 2 §:ssä tarkoitettu kehittäminen.<br>4 §; säännöstä pitäisi muuttaa niin, että hoivaa ei saa keskittää kauas omaisista<br>6 §; ruotsinkielisille henkilöille tulee turvata mahdollisuus saada palvelut omalla kielellä<br>7 §; pykälään tulee lisätä, että kunnan tulee edistää tarvittaessa yleishyödyllisten yhdistysten toimintaedellytyksiä terveyden- ja hyvinvoinnin toteuttamiseksi<br>9 §; yhteen sovitettaviin palveluihin ehdotetaan kirjattavaksi ikääntyneiden ihmisten osalta järjestöjen organisoimat ohjaus-, tuki- ja vertaistoinnot. Lisäksi tuottajien väliseen yhteistyöhön voitaisiin lisätä kolmannen sektorin toimijat seuraavasti: ” maakunta huolehtii lisäksi siitä, että palvelujen tuottajat toimivat sekä keskinäisessä yhteistyössä että yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa hyvinvointia ja osallisuutta edistävässä ja ongelmien syntyä ehkäisevässä toiminnassa”<br>14 §; tekstiin ehdotetaan lisättäväksi järjestöjen tuottamat palvelut<br>15 §; palvelulupaus tulee toimittaa kirjallisena erityisesti ikääntyneiden ihmisten talouteen<br>21 §; maakunnan tulee määrittää ostamilleen palveluille sekä itse tuottamilleen palveluille yhtenevät palvelujen laatua ja vaikuttavuutta mittaava asiakas- ja omaispalautejärjestelmä<br>23 § ja 58 §; järjestöjen pitäisi saada kanta-palvelujen käyttöoikeus makсутta |

59 §; henkilöstön täydennyskoulutusta ehdotetaan täydennettäväksi siten, että maakunta määrittää eri tehtävissä toimiville ammattilaisille välttämättömät osaamisvaatimukset sekä koulutus- ja mentorointisisällöt.

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Varsinais-Suomen ehp    | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Varsinais-Suomen shp    | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| VM                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| - Isomäki               | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| - Piepponen             | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| - Siikavirta            | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| -                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| VTV                     | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| VTV, Anna-Liisa Pasanen | lausunto käsitteli lähinnä rahoitusta, ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin. Lausunnossa todettiin kuitenkin sote-palveluista seuraavaa (kommentti liittyy lähinnä valinnanvapausmalliin):<br>”Maakuntakohtaiset palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyt voivat johtaa palvelutarjonnan eroavaisuuksiin saatavuudessa ja laadussa eri alueilla. Esitetty sote-palvelujen järjestämismallin on vaikeasti hallittava ja suosii suuria palveluntuottajia.” |
| Ylä-Savon sote          | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| YM                      | ei konkreettisia muutosesityksiä järjestämislakiin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Yrittäjät               | Maakunnalle annettava konkreettinen vastuu huolehtia palvelumarkkinoiden kehittymisestä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |